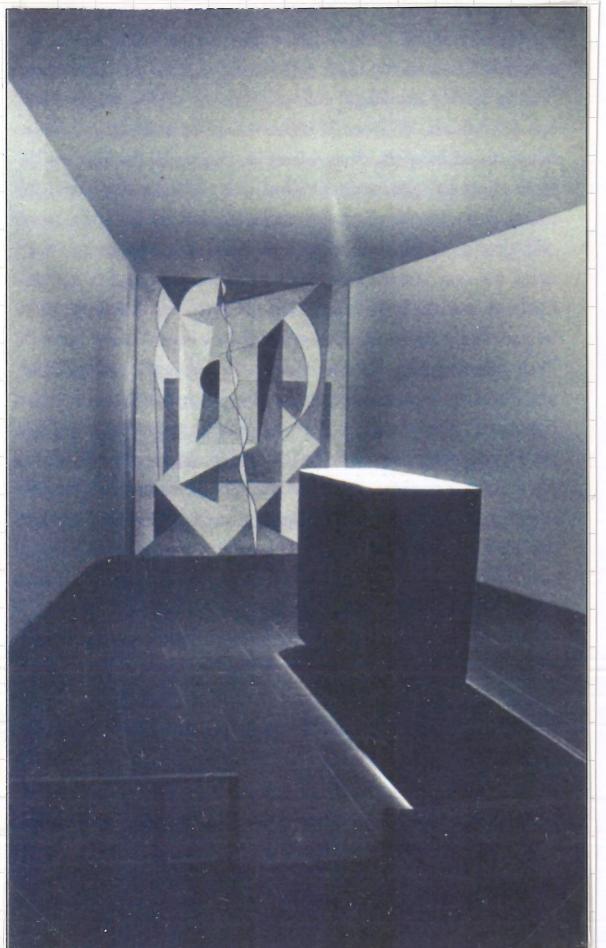


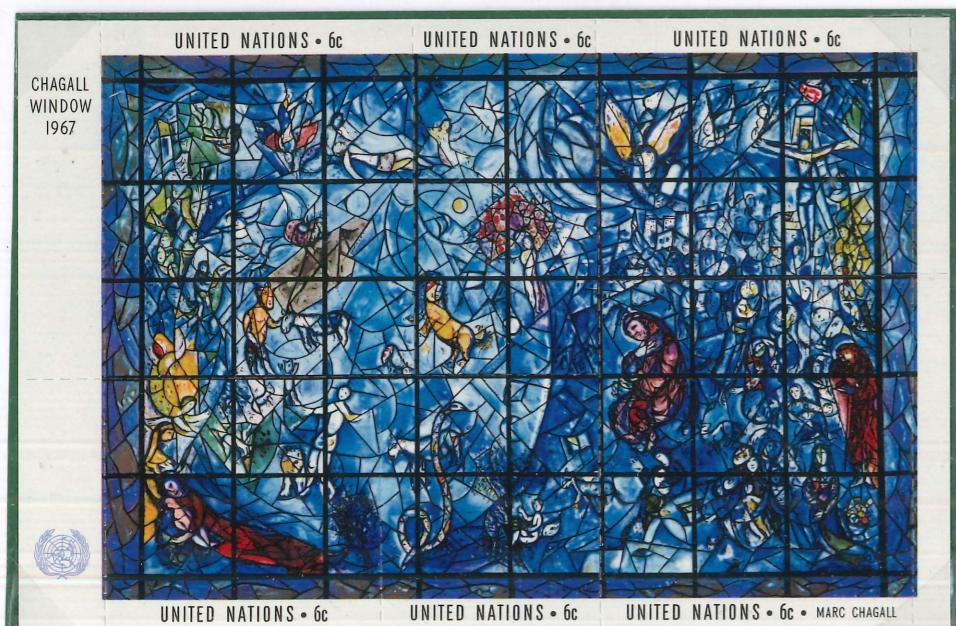
## Dag Hammarskjöld

FN, New York

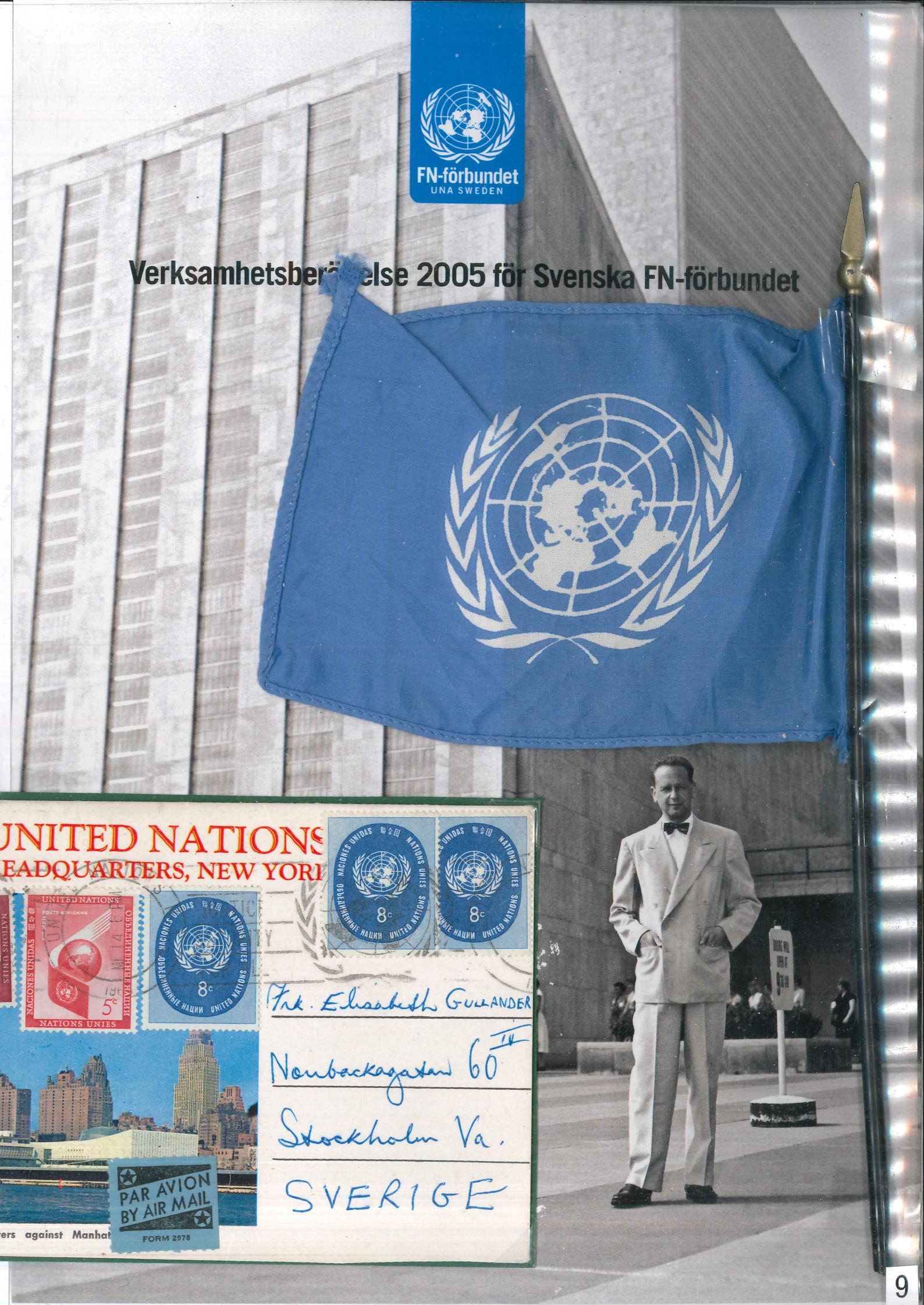
I april 1957 lät Dag Hammarskjöld i FN-byggnaden i New York inviga ett meditationsrum, ägnat åt arbete i fredens tjänst. Han sade vid invigningen bl.a. "Det är ett stilla rum, där endast tankar bör tala. Vi har alla inom oss ett centrum av stillhet, omgivet av tystnad."



Bakgrunden var att Hammarskjöld tidigare upptäckt detta undanskymda rum i FN-byggnaden dekorerat med en indiantrumma, en amerikansk flagga och ett kors. Han lyckades få göra om detta rum till ett meditationsrum där alla mäniskor skulle kunna känna sig hemma oberoende av vilken tro man bekände sig till. Efter ombyggnaden harnnade på fondväggen en nonfigurativ al fresco moral målning av den svenska konstnären Bo Beskow. Rummet möblerades med åtta pallar, ritade av den svenska formgivaren Carl Malmsten samt i mitten ett stort järnmalmsblock från Kiruna vars översida belystes av en ljusstråle som är den enda ljuskällan i rummet.



Ett annat konstverk från FN-byggnaden i New York är frimärksblocket av Marc Chagalls kända glasfönster.

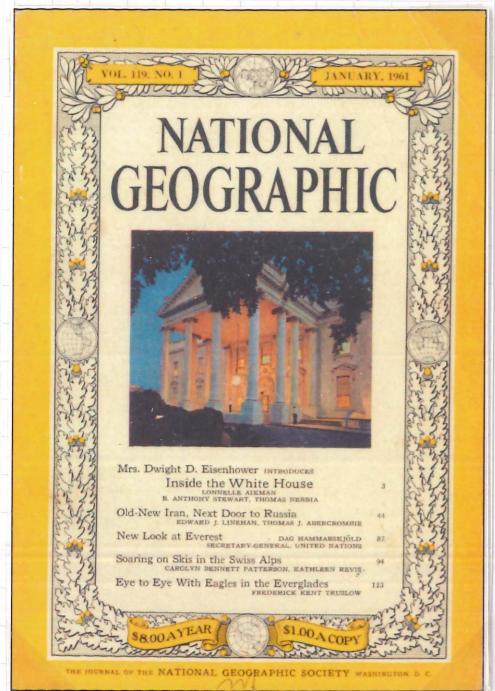


Verksamhetsberättelse 2005 för Svenska FN-förbundet

# Dag Hammarskjöld

## Mount Everest

Den 29 maj 1953 lyckades bergsklättraren Hillary från Nya Zeeland och sherpasen Tensing från Nepal nå Mount Everest topp och där bland annat fotografera en alpinisthacka med fyra flaggor, Nya Zeelands, Nepals, Storbritanniens och överst FN-flaggan. Tensing alpinisthacka fick Dag Hammarskjöld senare som en gåva. Den finns nu i en monter i huset i Backåkra. I januarinumret av tidskriften National Geographic 1961 skrev Dag en artikel med rubriken "A New Look at Everest".



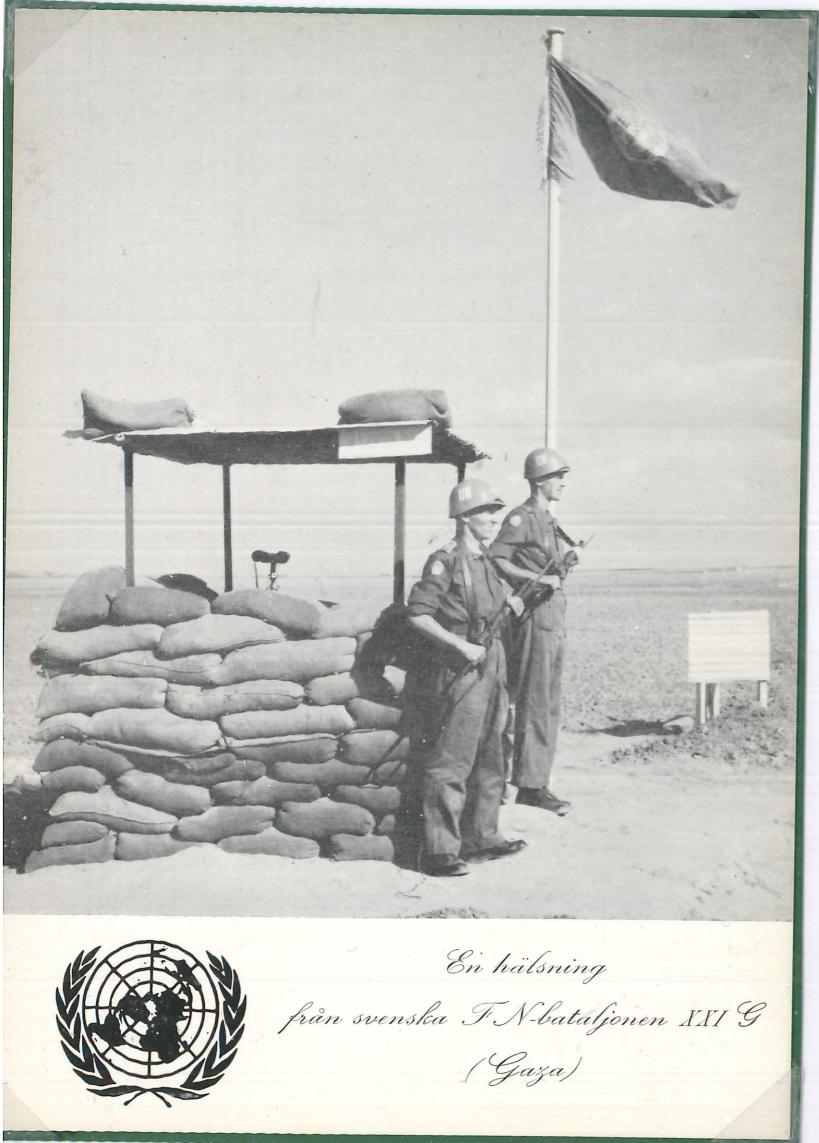
**TRIUMPH!**  
Tenzing Norgay raises his ice ax in celebration after reaching the summit of Mount Everest a few steps behind Edmund Hillary at 11:30 a.m. on May 29, 1953. "I stretched out my arm for a handshake," Hillary writes, "but this was not enough for Tenzing who threw his arms around my shoulders in a mighty hug." To prove they had made it to the top, Hillary photographs each major ridge. Ten years later an American team (far left) crosses the steep Lhotse Face on the way to planting the first Stars and Stripes on Earth's highest peak.



# Dag Hammarskjöld

## FN-uppdrag

I september 1957 omvaldes Hammarskjöld enhälligt till en ny femårsperiod som FNs generalsekreterare. Det stora problemet då var Suezkrisen som startat året innan då Frankrike och England jämte Israel utan förvarning ockuperade Suezkanalen, som hade nationaliseringats av Egypten. Hammarskjöld och FN hade då lyckats sätta in FN-styrkor så att franska och brittiska trupper kunde dras bort. Med framgång kunde han under de kommande åren ingripa i kriserna i Libanon 1958 och Laos 1959 där stormakternas intressen var mindre uttalade. En annan fråga som behandlades inom FN var testerna av atombomber som gjordes av USA, Storbritannien och Sovjet.



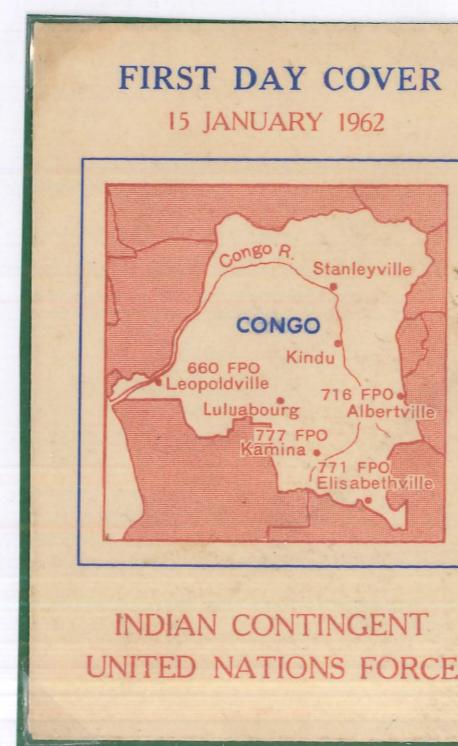
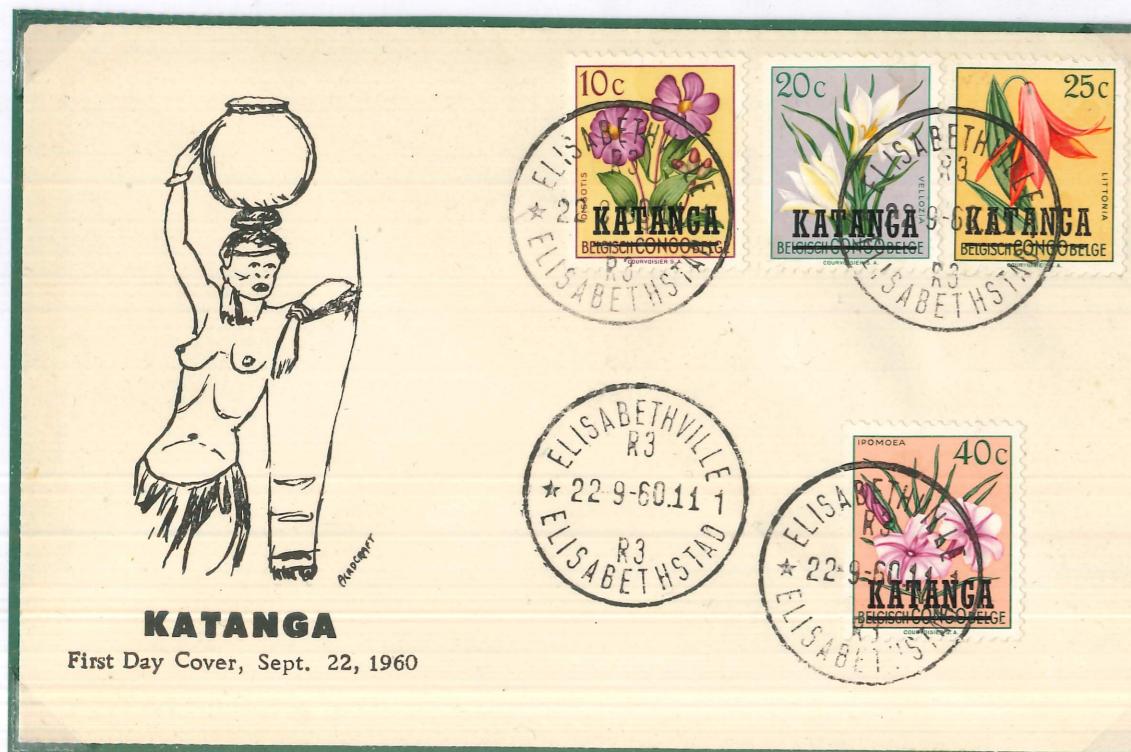
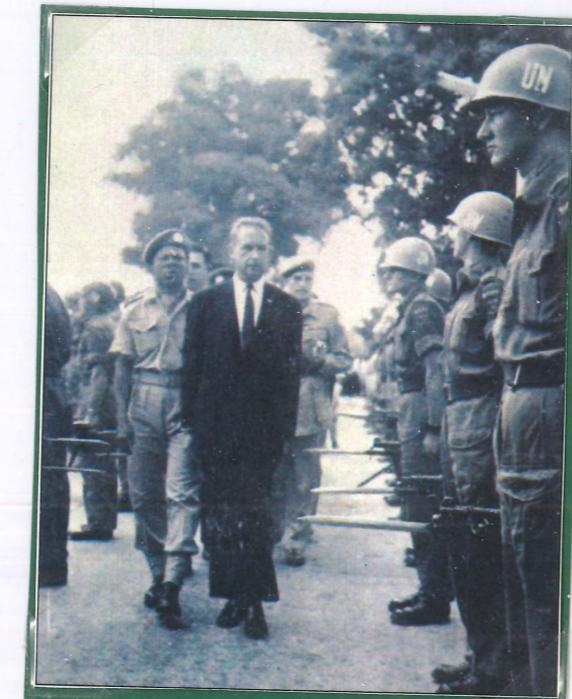
# Dag Hammarskjöld

## Kongokrisen

Den 30 juni 1960 ersattes Belgiska Kongo av den självständiga republiken Kongo. Två dagar efter självständigheten utbröt oroligheter i landet och den kongolesiska armén upphörde att fungera som en disciplinerad armé. Flera européer dödades i det kaos som följde och Belgien satte in militära trupper för att hjälpa sina landsmän som lämnade Kongo i panik.

Några dagar efter självständigheten den 11 juli förklarade sig det mineralrika Katanga under Tshombes ledning för självständigt. Ingen stat kom att erkänna Katangas självständighet folkrättsligt men Tshombe fick indirekt stöd av belgiska trupper och det belgiska gruvbolaget Union Minière. Kongos nya regering med premiärminister Lumumba i Léopoldville bad FN:s säkerhetsråd om stöd för att bekämpa de separatistiska tendenserna i Katanga. Den 17 juli vände sig Dag Hammarskjöld till den svenska regeringen med en begäran att en svensk FN-styrka skulle skickas till Kongo. Under de följande FN-operationerna i Kongo var det 34 länder som kom att ställa upp med personal under Kongokrisen.

FN-operationerna i Kongo gick under beteckningen ONUC (Organisation des Nations Unies au Congo). Under den nära fyra år långa aktionen bidrog Sverige med 6.332 man. Vanliga FN-soldater i en bataljon var 4.793 man. De övriga cirka femtiohundra svenskarna hade annan FN-tjänst. De var organiserade inom de så kallade Teknikergrupperna. Här hammade bland annat FN:s speciella flygstyrka UNATF, F22, transportofficerare, officerare i FN-högkvarteret och ingenjörssoldater. Anställningsperioden var sex månader, men möjlighet till förlängning fanns. I genomsnitt tjänstgjorde omkring tusen FN-anställda svenskar samtidigt i Kongo under den aktuella perioden.



INDIAN ARMY POSTAL SERVICE

# Dag Hammarskjöld

Fyra brev till Dag Hammarskjöld



**WIR FORDERN:**

Freiheit für  
Ministerpräsident  
Patrice Lumumba

MIT LUFTPOST  
PAR AVION

Mister  
Dag Hammarskjöld  
New York N.Y.  
UNO-Building

III/18/185

Brevet från Öst-Tyskland har på baksidan flera namnteckningar med budskapet till Dag Hammarskjöld att han skulle ordna så att Lumumba skulle släppas från sin fångenskap i Léopoldville.

Brevet ifrån Sverige med ett brevkuvert från Frälsningsarméns hotell i Stockholm har en okänd avsändare. Man kan undra över brevets innehåll men eftersom det inte har eftersänds så fick troligtvis Hammarskjöld brevet när han kom till Léopoldville i augusti 1960.



Monsieur le Secrétaire Général  
des Nations Unies

NEW YORK



Brevet till vänster är skickat från Ministère des affaires Étrangères i République du Congo och har en otydlig datumstämpel, flygpoststämpeln Par Avion och en frankeringsstämpel med portot 90 francs.

Det andra brevkortet är från någon i Japan och skickat till Dag Hammarskjöld. Brevskrivaren önskar att FN skall besluta om en resolution där USA, Storbritannien och Sovjet skall avtala om att upphöra med sina kärnvapentester.

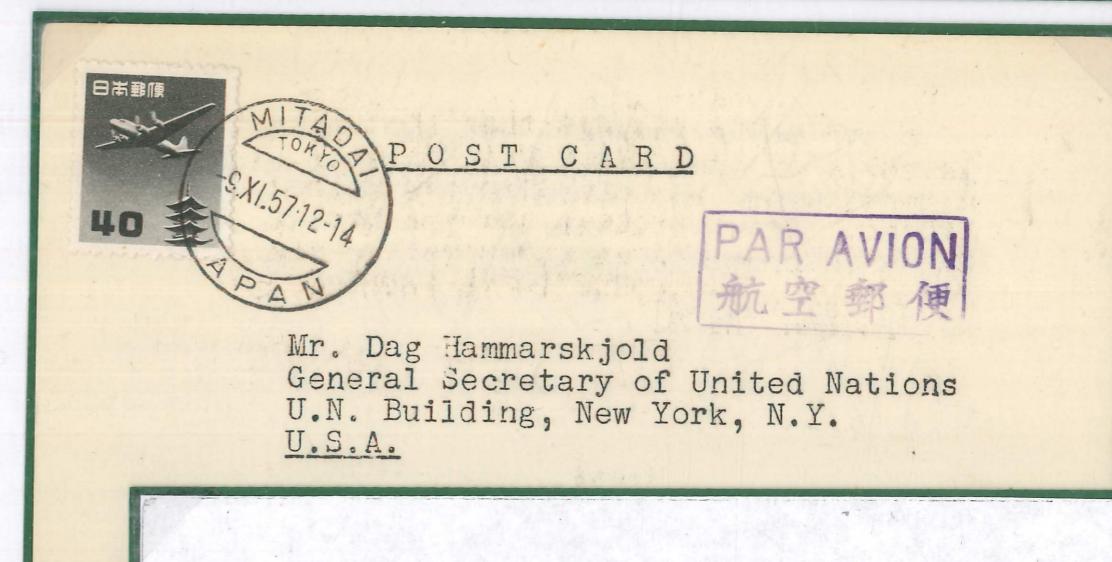


FRÄLSNINGSSARMÉNS HOTELL

Stockholm . Drottninggatan 66 . Slöjdgatan 7

Telefon: Växel 22 22 40 . Postgiro 157515

Telegramadress: Arméhotellen



I earnestly request that the General Assembly of the United Nations will pass a resolution recommending the United States, Great Britain and the Soviet Union to conclude an agreement on the IMMEDIATE AND UNCONDITIONAL PROHIBITION OF NUCLEAR TESTS.

佐藤治朗  
三木久男  
芝山洋子

Sign: 江東区浮間4丁目4-2

Address: 三木

# Dag Hammarskjöld

## Léopoldvilles flygplats N'djili



Bilden visar ett suddigt foto med bland annat Dag Hammarskjöld och den svenska FN-chefen Sture Linnér vid N'Djili flygplats i Léopoldville den 17 sept 1961. Bilden är från en 8-millimetersfilm och visar den sista bilden där Hammarskjöld var vid liv.

### På Leopoldvilles flygplats

DET ÄR EN UPPFÖRSTORAD ruta från en 8-millimetersfilm, det är därför bilden är lite suddig och oskarp. Men det är ändå lätt att se att mannen i mitten i den ljusa kostymen och solglasögonen är Dag Hammarskjöld. Det är en av de sista bilderna av honom i livet. Det är den 17 september 1961 på eftermiddagen på Leopoldvilles flygplats i Kongo. Hammarskjöld skall flyga till Ndola i Rhodesia och träffa president Tschombe i utbrytarstaten Katanga.

Av bilden att döma är stämningen ganska avspänd. Bredvid Hammarskjöld med ena handen i fickan står FN-chefens specielle representant i Kongo, Sture Linnér. Mannen i vit skjorta och slips är schweizaren Jaques Poujolat, en av Linnérers assistenter. Till höger om honom står Hammarskjölds närmaste medarbetare i FN-sekretariatet, Heinz Wieschoff, amerikansk etnograf av tyskt ursprung. Mannen till vänster i mörk kostym och med portfölj i handen är Hammarskjölds personliga livvakt. Han är från polis från New York och heter Bill Ranallo.

Från Olle Häger och Hans Villius bok **SVART PÅ VITT** (sid 68-69, Natur och Kultur 1990)

Den avspända stämningen är faktiskt bara ett sken. Hammarskjöld är spänd och fruktansvärt trött. Ånnu för några nätter sedan har han skämtsamt kunna säga: »Här sitter vi tre akademiker och avgör världens öden, du Heinz specialist på sydafrikanska stenyxor, du Sture specialist på klassisk grekisk lyrik och jag, egentligen nationalekonom.« Men nu har Hammarskjöld suttit i förhandlingar hela natten om det ytterst spända läget i Kongo. Han har inte fått en blund i ögonen. Och den förestående resan till Tschombe är ett farligt vågspel.

Om en stund kommer Albertina, en chartrad DC-6:a, att lyfta. Destinationsorten har av säkerhetsskäl fälskt angivits vara Luluabourg i Kongo. Större delen av färden flyger man under radiotystnad på död räkning. Allt går väl till landningen vid midnatt natten mot den 18 september. Troligen till följd av felavläsning av höjdmetraten kommer flygplanet för lågt ner. Det plöjer en gata i bushen och totalhavererar. Alla ombord omkommer.



DAG HAMMARSKJÖLD



N'Djili internationella flygplats i Léopoldville.

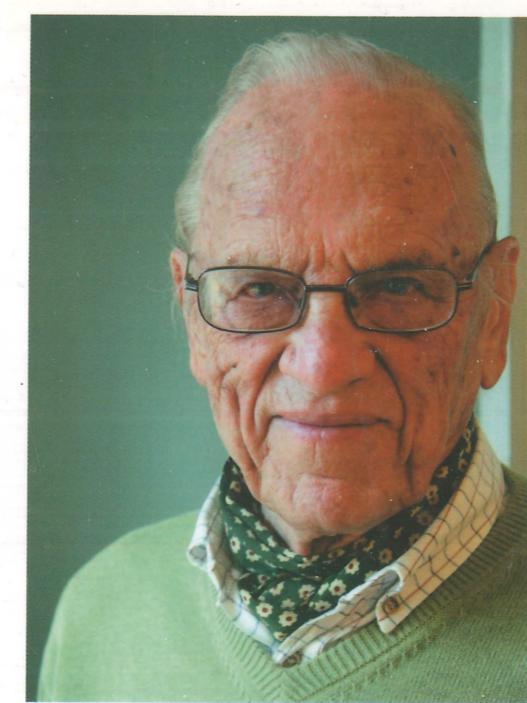


FOTO CATO LEIN  
Sture Linnér, professor i det grekiska språket och litteraturen, är som ingen annan i dagens Sveriges intimit förtron med såväl antikens Hellas som medeltidens By-sans och dagens Grekland. Han har också varit verksam inom svenska näringssliv. Röda korset och FN.



AERODROME LEOPOLDVILLE-N'DJILI

Vendu au profit des œuvres Sociales du Service des Postes.

F.D.C.  
C. 23

Telefon 22 40 00  
Rikssamtal 010-22 40 20  
Telefonsannonser 24 05 00  
Prenumerationer 22 40 00  
A-editionen Nr 254

# DAGENS NYHETER.

Tisdagen den 19 September 1961

DN:s Telenytt 22 84 00

Vardagar 30 öre  
Söndagar 40 öre  
5 öre mer på tig/bitar

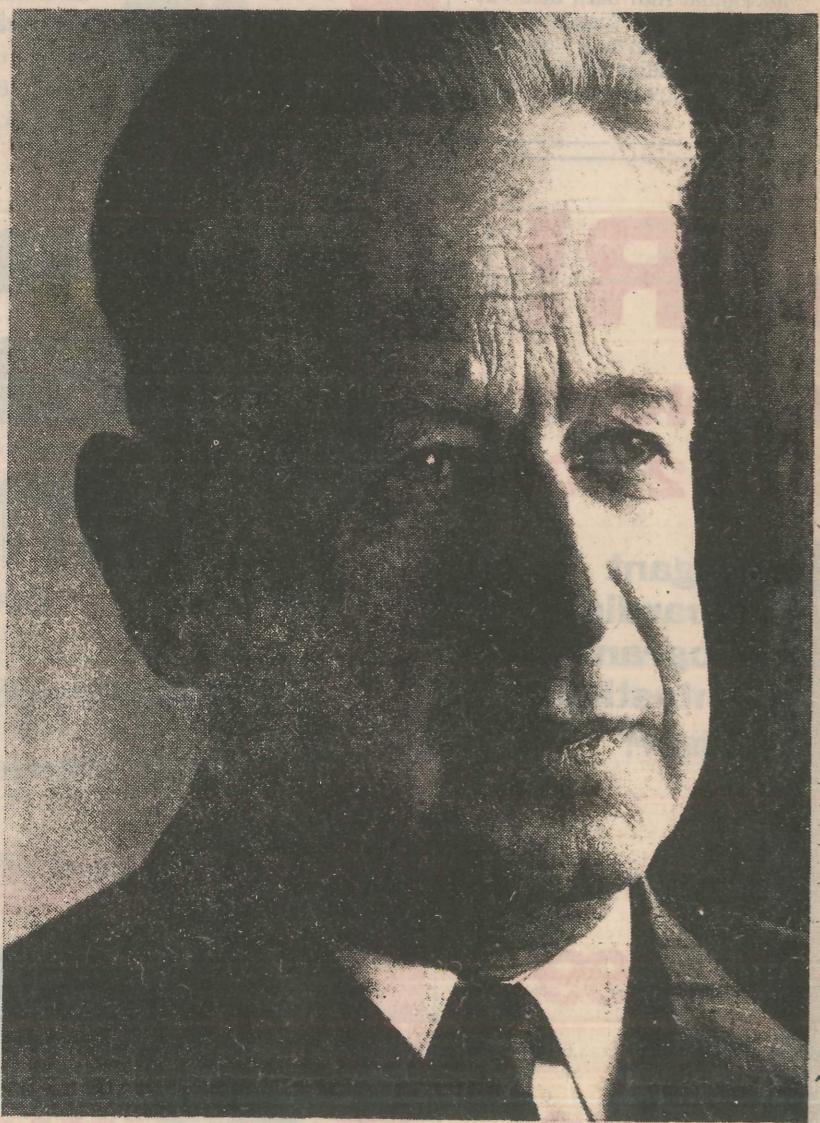
## Sorgebuden svår chock för Västern FN-CHEFEN DÖD I MYSTISK KRASCH

K A ADRUP  
FRÅN NDOLA:

Rasande  
Tshombe  
tystnade

NDOLA, RHODESIA. måndag. Den afrikanska busken på en liten kulle i Rhodesias oändlighet ligger vraket efter det flygplan som förde Dag Hammarskjöld på hans sista resa, en fredsmission som så många tidigare. Denna fick han aldrig avsluta. Han dog i den becksvarta afrikanska natten, medan hans siste motspelare i världspolitiken, Katangapresidenten Moise Tshombe, förgäves väntade på flygfältet i Ndola. Ett jetplan ur Rhodesian Air Force siktade först olyckoplanet vid 14-tiden på måndagen. En Dakota från amerikanska flygvapnet beordrades dit för att kretsa och vägleda markpatrullerna. Olycksplatsen ligger halvvägs mellan städerna Kitwe och Mufulira, endast ett fåtal svenska mil från Katangas gräns.

Forts. sidan åtta, spalt tre.



DAG HAMMARSKJÖLD rycktes bort mitt upp i sin gärning för freden.

## Överlevande vittnar: 'Explosioner ombord' Nio svenskar omkom

Dag Hammarskjöld är död, förolyckad i en mystisk flygkrasch i den centralafrikanska djungeln. Den 56-åriga generalsekreteraren för Förenta nationerna omkom då hans plan, en svensk DC 6 tillhörig Transair, störtade omkring 10 kilometer norr om Ndola i Nord-Rhodesia, dit Hammarskjöld var på väg för att överlägga med president Tshombe om eld upphör i Katanga. I planet befann sig, förutom Hammarskjöld och den svenska besättningen på fem man, sju manliga och kvinnliga FN-tjänstemän samt tre svenska FN-soldater. Samtliga ombordvarande utom en amerikansk livvakt vid namn Harold Julian omkom.

Julian, som var medlem av FN:s säkerhetstjänst, förklarar att en serie explosioner inträffade ombord på planet innan det störtade. Han hävdar vidare att Hammarskjöld kort före kraschen hade tagit tillbaka sin order till den svenska piloten Per Erik Hallonquist att landa i Ndola och befallt honom att lägga om kursen.

Tidigare hade en polisman i staden Mufulira

norr om Ndola upptgett att han sett "en rad blixtar i skyn" innan Hammarskjöld plan kraschade inne i ett otillgängligt djungelområde.

Det stora mysterium

som omger generalsekre-

terarens öde är om hans plan antagligen följe sedan det startade från Léopoldville. Möjligheten av att FN-planet sköts ned av ensamma jaktplan kan enligt uppgifter på måndagskvällen inte uteslutas. Forts. sidan åtta, spalt ett

"STÖRSTA OFFRET  
FÖR FREDENS SAK"

## Dödade svenskar



Flygkapten  
Per-Erik Hallonquist,  
35 år, Malmö



Flygkapten  
Nils-Åke Åhréus,  
32 år, Malmö



Flygstyrman  
Lars Litton,  
30 år, Malmö



Flygmaskinist  
Nils-Göran Wilhelmsson,  
27 år, Malmö



Stationschef  
Harold Noork,  
30 år, Malmö



Radiotelegrafist  
Carl-Erik Rosén,  
33 år, Sundbyberg



Furir  
Stig Hjelte  
22 år, Stadsforsen

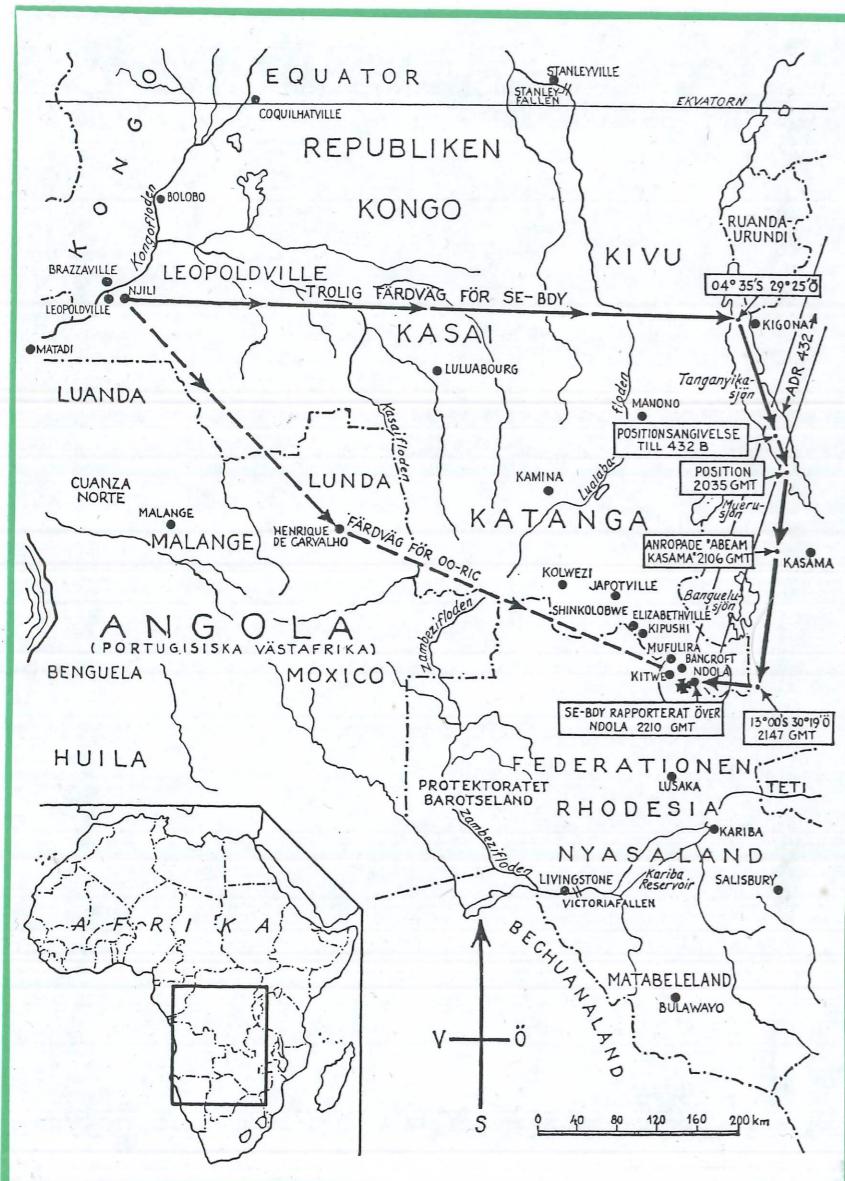


Värnpliktig  
Per Persson,  
20 år, Söderås

## Dag Hammarskjöld

### Katangaresan och flygolyckan vid Ndola

Den 17 september gick Dag Hammarskjöld ombord på flygplanet "Albertna" SE-BDY ifrån Ndjili-flygplatsen utanför Léopoldville. 16 personer fanns på planet som FN chartrat av det svenska flygbolaget Transair. FNs generalsekreterare var ute på en resa till Ndola för att där träffa Tshombe från Katanga. Under den senaste tiden hade allvarliga strider blossat upp igen mellan FN och Katangas legosoldater. Resan hade ordnats i syfte att förhandla om vapenstillestånd. Avresan var hemlig och flygvägen var en extra omväg för att planet inte skulle upptäckas av Katangas flyg. Efter cirka 6 timmar var man framme och började inflygningen för landningen. Det dröjde tills morgonen innan man upptäckte resterna av planet som hade kraschat och exploderat. Alla ombord på planet dog. Orsaken till flygolyckan blev aldrig riktigt klar.



Minnessten på den plats där planet "Albertina" SE-BDY störtade den 18/9 1961 utanför Ndola i nuvarande Zambia.



## DAGENS NYHETER Hammarskjöld DÖD

Dag Hammarskjöld omkom vid en flygolycka i Rhodesia natten till måndagen. Det störtade planet fördes av en svensk besättning. Hammarskjöld var på väg till Ndola för att konferera med Katangas president Tshombe.

**DN:s utsände** i Rhodesia och Kongo lämnar rapport om olyckan i tisdagens tidning. Dessutom kommer tidningens korrespondenter att skildra reaktionen i världens huvudstäder.